

Polemika Krytycznoliteracka w Polsce
pod redakcją Sylwii Panek

TOM 19

THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT
OF THE ARTS AND SCIENCES
PHILOLOGICAL AND PHILOSOPHICAL SECTION
PHILOLOGICAL COMMITTEE

Critical Literary Argument in Poland

edited by Sylwia Panek

volume 19

Rafał Moczko
**Resolutions of the Polish Writers
Association in Exile – Emigré’s
Attitudes to Poland**

The study is devoted to discussions taking place around the three resolutions of the Polish Writers Association in Exile, serving émigré writers as a community. These, passed the first resolution in 1947, calling for a refusal to work with Polish publishing houses and literary periodicals. This evoked a lively discussion, which took on another life in 1956 when the Association, distancing itself from the changes taking place in October 1956 in Poland, renewed its resolution, taking an uncompromising stand against the communist authorities in Poland. The second round as it were of the polemic revealed that the majority of writers in exile were in favour of making use of the possibility to publish their work in Poland. In the end, the Polish Writers Association in Exile tempered its stand on this matter and in the third resolution left such decisions up to individual writers to decide.

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ FILOLOGICZNO-FILOZOFICZNY
KOMISJA FILOLOGICZNA

Polemika Krytycznoliteracka w Polsce
pod redakcją Sylwii Panek
tom 19

Rafał Moczko
**Uchwały Związku Pisarzy Polskich
na Obczyźnie – stosunek emigracji
do kraju**

Poznań 2020

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Główny Redaktor Wydawnictw PTPN
Jakub Kępiński

Recenzent
prof. dr hab. Ryszard K. Przybylski

Redakcja językowa i korekta
Karolina Kutereba-Irzyk

Projekt okładki
Elżbieta Kidacka

Łamanie
Marlena Roszkiewicz

Publikacja finansowana
w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki”
w latach 2017–2021, nr projektu 11H 16 0131 84

© Copyright by Sylwia Panek, Rafał Moczko, Poznań 2020

© Copyright for this edition by Poznańskie Towarzystwo
Przyjaciół Nauk, Poznań 2020

ISBN 978-83-7654-469-4

ISSN 2081-5999

Spis treści

ROZPRAWA WSTĘPNA

Historia jednego związku i trzech uchwał	13
--	----

TEKSTY ŹRÓDŁOWE. ANTOLOGIA

Wykaz tekstów źródłowych	111
Nota edytorska	115

UCHWAŁA Z ROKU 1947

Uchwała Zw[iązku] Pisarzy [Polskich na Obczyźnie] ...	125
Leopold Lewin	
Samobójstwo? Zaślepienie? Głupota?	137
[Anonim]	
Zmowa nieobecnych	139
Jerzy Wyszomirski	
„Wiadomości”. Tygodnik [fragment]	147
[Anonim]	
Nieoczekiwana decyzja	149
Jah.	
Słowo zakazane	151
(jb)	
Pisarze na emigracji i Kraj	155
Jerzy Z. Kędzierski	
Dyskusja na temat uchwały pisarzy	163
Klaudiusz Hrabyk	
Czy wieża Babel?	169
Antoni Bogusławski	
Tym, co nie rozumieją uchwały Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie	175

Karol Zbyszewski	
Niepotrzebna uchwała	181
[Anonim]	
Jak Bore[j]sza sfałszował uchwałę Związku Pisarzy	185
Brabant	
Jeszcze coś o „niezłomnych”	187
Stanisław Cat Mackiewicz	
Niezgrabna uchwała	191
[Anonim]	
W sprawie uchwały pisarzy	195
Klaudiusz Hrabyk	
List do Antoniego Bogusławskiego	197
Wincenty Stopiński	
Nowy głos o uchwale pisarzy	203
Gustaw Herling-Grudziński	
Bój napowietrzny	209
Tymon Terlecki	
Jasna uchwała i zamącona dyskusja	219
Jan Bielatowicz	
Od kraju oddala	231
Tymon Terlecki	
Jeszcze w sprawie uchwały pisarzy	237
Jan Bielatowicz	
Wolność słowa pisarzy	239
UCHWAŁY Z LAT 1956 I 1957	
Literatura emigracyjna a Kraj. Ankieta „Kultury” [fragmenty]	243
Literatura emigracyjna a Kraj (dok.). Ankieta „Kultury” [fragmenty]	275
Juliusz Mieroszewski	
Podsumowanie ankiety. Uchwała „Terlecki–Kisielewski”	291
Zbigniew Florczak	
Październik na odległość	297
Jeż	
Spór w „Kulturze”	301

Maria Bechczyc-Rudnicka	
Świadectwa łączności	305
KAZ	
Literatura emigracyjna a kraj	311
(s)	
Pisarze emigracyjni wydają swe książki w kraju	315
Marian Kukiel	
[List do redakcji]	319
Aleksander Bregman	
[List do redakcji]	323
Silva rerum [Mieczysław Grydzewski]	
O postawę pisarza emigracyjnego	327
Wacław Iwaniuk	
[List do redakcji]	331
Stanisław Szablowski	
[List do redakcji]	335
Zdzisław Broncel	
[List do redakcji]	337
Stefan Legeżyński	
Uchwała	341
Uchwała Zw[iązku] Pisarzy Polskich na Obczyźnie. Pisarze emigracyjni mogą publikować swe prace w Kraju	345
Zdzisław Broncel	
Spóźnieni i nieprzekonani	347
Bibliografia	351
Indeks osób	359